

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Philippi Melanchthonis Grammatica Latina

Melanchthon, Philipp

Wittebergae, 1621

Caput V. De comparatione regulari

[urn:nbn:de:bsz:31-112308](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-112308)

* Quot sunt Terminationes Comparativi?

Una^o OR, quæ in Neutro⁷ habet US. ut: 6.7.

Hic Hæc Pulchrior Hoc Pulchrius.

Hic Hæc Doctior Hoc Doctius.

Hic Hæc Fortior Fortius.

Hic Hæc Felicior Felicius.

* Quid est Superlativus Gradus?

Est qui supra Positivi significationem, 8.
VALDE seu MAXIME⁸ significat. ut:

Pulcherrimus, i. e. Valdè pulcher, Seer schön.

Vel, Maximè pulcher, der aller schöneste.

Doctissimus, i. e. Valdè doctus, Seer gelært.

Vel, Maximè doctus, der aller gelärteste.

Fortissimus, i. e. Valdè fortis, Seer starck..

Vel, Maximè fortis, der aller stärckeste.

Felicissimus, i. e. valdè felix, Seer glückselig.

vel Maximè felix, der aller glückseligste.

* Quot sunt Terminationes Superlativi?

Duæ Regulares, RIMUS & SIMUS;
quæ moventur in A, UM. ut:

Pulcherrimus, rima, rimum.

Doctissimus, sima, simum.

Fortissimus, sima, simum.

Felicissimus, sima, simum.

CAPUT V.

DE COMPARATIONE

Regulari.

B 3

* Unde

* Unde formatur Comparativus & Superlativus Regulariter?

A Casu Positivi in I.

* Quid modo?

Adjecto OR, fit Comparativus:

Adjecto S & SIMUS, fit Superlativus, si Positivus non in ER definit. ut:

Doctus *Et*, *EtIOR*, *EtISSIMUS*.

Sapiens *enti*, *entiOR*, *entiSSIMUS*.

Tenuis *nui*, *nuiOR*, *nuiSSIMUS*.

Si verò Positivus in ER definit, fit Superlativus à Nominativo, adjecto RIMUS. ut:

Niger *Nigri* *NigriOR* *NigerRIMUS*.

Pulcher *Pulchri* *PulchriOR* *PulcherRIMUS*.

† Quam formam & illa sequuntur quæ Positivos Masculinos Abundantes habent, in ER & IS terminatos. ut:

Acer vel *Acris* *AcriOR* *AcerRIMUS*.

Alacer, *Alacris*, *AlacriOR* *AlacerRIMUS*.

Celeber, *Celebris*, *CelebriOR* *CeleberRIMUS*.

* Quæ excipiuntur?

I. Composita cum Verbis Dico, Volo, & Facio¹, habent ENTIOR, ENTISSIMUS, ab antiquis Positivis in ENS. ut:

Maledicus *dicENTIOR* *dicENTISSIMUS*.

Benevolus *volENTIOR* *volENTISSIMUS*.

*Magnificus*² *ficENTIOR* *ficENTISSIMUS*.

II. Quæ

II. Quæ Vocalem habent ante U.S. eorum Comparativi & Superlativi ferè³ describuntur, adjecta ad Positivum voce MAGIS, & MAXIME vel VALDE. ut:

Pius Magis-Pius, Valde vel Maxime Pius.
Strenuus, Magis-stre- Valde vel Maxime Strenuus,

Invenias tamen usurpari etiam,

Pius Piiſſimus. Sic Impiiſſimus.
Strenuus, Strenuior⁴ Strenuiſſimus.

□ In nonnullis I ejicitur ex Comparativo, ut:

<i>Noxius</i>	<i>Noxior.</i>
<i>Innoxius</i>	<i>Innoxior.</i>
<i>Industrius</i>	<i>Industrior.</i>
<i>Egregius</i>	<i>Egregior. [Lucr. l. 4:]</i>
<i>Necessarius</i>	<i>Necessarior. [Tertulli:]</i>

Etiamſi Superlativi ſint integri. ut: *Noxiſſimus, Egregiſſimus. [apud Pacuv. & Gell.]*

III. Superlativum formant in LLIMUS,⁵ hæc quinque⁶:

<i>Facilis</i>	<i>Facilior</i>	<i>Facillimus.</i>
<i>Agilis</i>	<i>Agilior</i>	<i>Agillimus.</i>
<i>Gracilis</i>	<i>Gracilior</i>	<i>Gracillimus.</i>
	B 4	<i>Humilis</i>

Humilis Humilior Humillimus.
Similis Similior Simillimus.

Sic & ipsorum Composita, ut:

Difficilis Difficilior Difficillimus, &c.

7. IV. Composita ex Adverbio PER⁷, ad Comparativum Simplicis addunt MULTO vel LONGE: ad Superlativum QVAM.

Perdoctus Multo seu Longe-doctior Quam-doctissimus.
Perbrevis Multo seu Longe-brevior Quam-brevissimus.

CAPUT VI.

DE COMPARATIONE

Irregulari.

† In quibus consistit Irregularis Comparatio?

Principaliter in Comparandi Anomalia: Minus principaliter in Abundantia & Deficientia; sæpè tamen Anomalia concurrente.

* Da Exempla Comparationis Irregularis.

1. 2.	<i>Bonus</i>	<i>Melior</i> ¹	<i>Optimus.</i> ²
	<i>Malus</i>	<i>Pecior</i>	<i>Pessimus.</i>
	<i>Magnus</i>	<i>Major</i>	<i>Maximus.</i>
3.	<i>Parvus</i>	<i>Minor</i>	<i>Minimus.</i> ³
4. 5.	<i>Multus, a, um,</i>	—	⁴ Plurimus, ⁵ a, um.
6.	<i>Nequam</i> ⁶	<i>Nequior</i>	<i>Nequissimus.</i>
7.	<i>Vetus</i>	<i>Vetior</i>	<i>Veterrimus.</i> ⁷

Posterius